

[Øllgaard]

pitalindsats – i 1980-81 blev 16.000 kr., i indeværende år, 1981-82, 43.000 kr., i bedste fald ud fra et skøn i 1982-83 74.000 kr. Det er de beløb, der vil være i snit fra landbrug til aflønning af brugerfamiliens arbejde og kapitalindsats, og dem kan man sammenligne med f. eks. tallene for en årsindkomst ved faglært arbejde i provinsen, som det år, hvor den blev 16.000 kr. i landbruget, var 119.000 kr.; de 43.000 kr. i indeværende år skal sammenlignes med 130.000 kr. Det betydeligt forbedrede tal, forhåbentlig, i det kommende år på 74.000 kr. i landbruget vil skulle sammenlignes med 142.000 kr. som årsindkomst for faglært arbejde i provinsen.

Det er gennemsnitstal, og gennemsnitstal er gennemsnitstal, men i disse tal for landbrugsindtægter er jo indeholdt mange tusinde landmænd, der fortsat befinder sig i en yderst vanskelig situation efter adskillige år med negativ konsolidering.

Og den gruppe er landmænd med vidt forskellig baggrund. Mange af dem er ældre landmænd, der er blevet overhalet af en voldsom strukturel og økonomisk udvikling. Med de forbedringer i lovforslag nr. L 73 og L 74, som vi forhåbentlig gennemfører, vil de fleste af disse landmænd forhåbentlig kunne få tid til en stabilisering af deres økonomi, men alt sammen forudsat, at den siddende regering ikke afbrydes eller sinkes alt for meget i at gennemføre sin erhvervs- og omkostningspolitik.

Lykkeligvis understøttes den politik, regeringen har sat i værk, af indtrådte bedringer i landbrugets prisforhold. Endnu da. Den understøttes også af gunstige høstudbytter i indeværende år. Som nævnt er der alligevel langt igen, inden erhvervets økonomi er i orden. Derfor skal og må erhvervets arbejdsvilkår forbedres på en lang række større og mindre områder. Alt sammen som led i regeringens samlede erhvervs politik.

De to love, vi her behandler, vil kunne udgøre et væsentligt supplement til de øvrige elementer i regeringens samlede erhvervs politik. Ændringen af disse to love, hvis vi får dem gennemført som forelagt, vil tjene til at styrke likviditeten betydeligt dels hos landmænd, som i forvejen er omfattet af denne lovgivning, dels hos en noget større kreds af landmænd. Ikke mindst vil likviditeten blive styrket via disse love hos en række af landbrugets kreditorer.

Vi kunne have ønsket lovene mere vidtgående på enkelte punkter, men vi anser det foreslåede for at være det mulige, og vi vil derfor gerne medvirke til en hurtig udvalgsbehandling og gerne til en vedtagelse i ordentlig tid inden jul.

Bjørn Poulsen (SF):

På den sidste taler kunne jeg høre, at vi skulle til at have nattemøder i landbrugsudvalget, hvis vi skulle nå det inden jul, men det kan vi da også godt. Folketinget har før lavet noget i blinde, og der er noget, der tyder på, at landbrugsministeren har fulgt det meget godt op med dette forslag.

Da vi fra SFs side i foråret støttede disse to ting, gjorde vi det ud fra en naturlig forventning – som et flertal i folketinget også var enig i – om, at der skulle komme en refinansieringsreform ud af det. Det gør der jo nok ikke lige med det samme. Jeg kan forstå, at de radikale nu igen har kvababbelse over at skulle lave noget sammen med SF, men det må vi jo så leve med. Det er bare synd, at det er dansk landbrug, det går ud over hver gang. Der er dog noget, der tyder på, at dansk landbrug efterhånden har fundet ud af det; så lad os se, hvad der så sker.

Disse lovforslag er mildest talt ikke særlig gode. Det er fuldkommen rigtigt, at man smider en masse penge ud og giver nogle en lidt bedre likviditet. For mig at se er man begyndt at lave sociallovgivning via landbrugsministeriet. Når man vil klare sølvbryllupslandmændenes problemer ved rentetilskud over tre år, er det kontanthjælp, som vil hjælpe dem i tre år, men så er de også solgt til stanglakrids, hvis man ikke får foretaget en nødvendig refinansiering af deres gæld. Det er jo det, der er problemet. Hvis man vil lave det som i lovforslaget, bliver man nødt til at give yderligere rentetilskudslove, lige til de holder op med at være landmænd. Således er det. Derfor er det totalt uforståeligt, at denne regering hele tiden nægter, at der skal en refinansiering til, for at vi kan klare disse problemer.

Der er ingen tvivl om, at der var mange landmænd i lille Danmark, der i september måned så glade ud: nu kom den store frelser. Vi fik en ny landbrugsminister, og i løbet af få dage var krisen næsten klaret. Det må vi erkende. Man burde bøje sig dybt for den